

GORENJEJC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEJC» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

Meščani, volilci!

Prihodnji četrtek in petek se bodo vršile občinske volitve za kranjsko občino. Kakor vedno, vabi Vas tudi ob tej priliki podpisani odbor na

volilni shod

ki se bo vršil v ponedeljek, dne 29. aprila ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih g. P. Mayr-ja.

Na dnevnem redu je razgovor o delovanju občinskega odbora in imenovanje kandidatov.

Meščanski volilni odbor.

Občinske volitve v Kranju.

Prihodnji teden se bodo vršile v Kranju občinske volitve, za katere se ne zanima samo kranjsko meščanstvo, ampak tudi širši krogi izven našega mesta. Kako tudi ne! Resnica je, da je naše mesto ne samo na Kranjskem, temveč tudi širom slovenske domovine na najboljšem glasu. Kranj je naprednega mišljenja, narodno probujeno mesto in morda ga ni kraja v naši domovini, kjer bi se razmerno toliko žrtvovalo v narodne, šolske ali dobrodelne namene. In iz tega meščanstva, ki je mestu pridobilo ugled, iz tiste stranke, ki toliko žrtvuje, ki skoro sama vzdržuje v Kranju tako lepo uspevajoča narodna in druga društva, iz te stranke je — kakor samo ob sebi umevno — sestavljen po večini že dolgo vrsto let tudi občinski odbor.

Vsak nepristransko sodeč človek mora priznati, da je občinski zastop na čelu z uglednim županom Šavnikom z ozirom na razmerno ne ravno velika gmotna sredstva storil v zadnjem desetletju res mnogo za prosopeh in napredek kranjskega mesta kljub temu, da na Gorenjskem nima nobeno mesto tako nizke občinske doklade, kakor ravno Kranj. Poleg drugih manjših pridobitev sta višja gimnazija in tako lepo razvijajoča se mestna hranilnica v ponos kranjskemu meščanstvu. To so pridobili prejšnji

občinski odbori, v katerih so sedeli po večini tisti možje, kakor danes in kateri so zastopali tista načela kakor pred tremi leti izvoljeni odbor. Odkar si je sedanja napredna stranka pred približno desetimi leti priborila večino, se je začelo živahno in veselo gibanje v mestni hiši. Zvest sprejetim tradicijam je sedanji odbor tekom preteklih treh let mimo drugih manj važnih del zgradil mestno kopel, dovršil vsa pripravljalna dela za prepotrebni vodovod ter novo klavnico in se je začel baviti z vprašanjem vpeljave električne razsvitljave. Mestne finance so v najlepšem redu. Zbog umnega gospodarstva kaže računski zaključek prebitka skoro 10.000 kron, hranilnica ima dobička okroglih 13.000 kron in sploh se občinska uprava mesta Kranja stavlja drugim občinam v izgled. To vsestransko uspešno delovanje je sedaj prekinila potekla doba. Naravno je tedaj, da je tudi izven Kranja zanimanje vsestransko, če bo kranjsko meščanstvo izkazalo zaupanje še tistim možem, ki so delo započeli.

Kakor obče znano, se je pred nekaj leti pojavila proti občinskemu odboru stranka, ki je nastala — kar se tako rado dogaja v malih mestih — edino le vsled užaljenega samoljubja in malenkostnih, osebnih nasprotstev. Kmalu se je našlo več drug drugega vrednih bratcev, ki so pred tremi leti pod pretvezo «obrtnega gibanja» hoteli delati zgago. Meščanstvo jim je pošteno posvetilo. Ker stara firma ni več vlekla, izposodili so si novo. Nastala je «gospodarska stranka» — brez gospodarskega programa. Močan glas, trdna pest in navadno precej žejno grlo so glavne lastnosti, katere dičijo naše hrabre «mal-kontente». Z novim dekanom Koblarjem dobili so nekaj opore — prelevili so se v dosego svojih nečistih namenov kar čez noč v klerikalce. In sedaj si domišljajo, da izkoriščajo Koblarja, je pa seveda ravno narobe. Koblar bo zahteval svoje plačilo!

Kakor pred tremi leti, tako postopa ta stranka tudi letos. Že nekaj mesecev sem hujska z vsemi mogočimi in ostudnimi lažmi zoper občinski odbor in posamezne odbornike, slepi ter napaja nezavedne volilce in odklada svoje umotvore v Koblarjevem «Slovenskem Listu». Že večkrat smo zavračali v «Gorenjcu» vse te ostudne napade in danes se nam nudi zopet ne ravno prijetna prilika, da se moramo nekoliko baviti z «bombo», katero so spustili v zadnji številki dekanovega glasila.

Koblar je odprl vse pipe ponesrečenega «Pavšlarjevega vodovoda», slabo dišeča tvarina se je razlila po suhih gredicah «Slovenskega Lista» in na dobro pognojenih njivah sta bujno vzkli — kopriva in osat. Kar na cente je prišlo tega plevela minulo soboto v Kranj. Ker to ni hrana za trezno kranjsko meščanstvo, naj nam bo dovoljeno, da z vsó spoštljivostjo vrnemo osat onim, katerim gre ta bodeča rastlina prav dobro v slast.

Na smešno očitaje, da je v sedanjem občinskem odboru zastopana le stranka z izključno političnim programom, se nam ne zdi vredno odgovarjati na široko. Kdor se je le količkaj brigal za delovanje občinskega odbora, mora priznati, da se je leta vkvarjal edino le z vprašanji, važnimi za napredek in prospeh mesta. Vsa politična vprašanja so bila naravnost izključena. Kar se tiče gospodarskega programa, smo že pojasnili delovanje občinskega odbora. Prav smešno je tedaj tistemu predbacivati, da «gospodarskega programa» sploh nima, smešneje je pa tem bolj, če kaj takega očitajo ljudje, ki so s svojim takozvanim «gospodarskim programom» napravili popoln fiasco.

Med našimi malkontenti se je pojavila pred nekaj leti nevarna bolezen, manija ali fiksna ideja. Po glavah so jim začele rojiti vodne sile, tovarne in sploh velikanska industrijska podjetja, zoper katera, kakor smo povedali že čestokrat, bi ne imeli kar nič, ako bi imelo to divje drvenje sploh kako reelno podlago. Prebrskali so okrog Kranja in tudi še drugod vse vode, studence ter luže in iskali so tamkaj, kakor slavnoznan vodiška dekleta, ne sicer gob, ampak — konjskih sil. Preprosti ljudje, ki nimajo pojma o tehničnih vprašanjih, so reševali igrave najtežje probleme, zidali so v duhu tovarne in šteli denarce, katere bi jim donášala nova podjetja. Milijoni so kar frčali po zraku. Kaj čuda, če so jim zlezli milijoni v glavo, v žep pa — kača!

Da, gospoda! na tak način ni umel občinski odbor svojega gospodarskega programa. Bog obvaruj Kranj pred takimi socijalnimi politikami! Če bi prišli taki ljudje na površje, potem bi bil kranjski rotovž, kakor že enkrat pred leti, kmalu — na bobnu! Občinski odbor ni kaka akcijska družba, ki bi se spuščala lahkomišelnó v špekulativna, negotova podjetja. Kam bi prišla mestna hranilnica, ako bi jo dobili v roke naši nasprotniki? Sedanji občinski odbor je bil vedno mnenja, da treba imeti v glavi

PODLISTEK.

Koncert

v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Bilo je preteklo nedeljo okoli devete ure zvečer. Cvet kranjskega mesta je bil zbran v lepi «Sokolovi» telovadnici, slikovito so se bili vrinili gospodje med pisanosvetle skupine dam, tam spredaj pa je našlo oko pokoja med zelenim nakitom. Vse oči so pravkar vprte v stasito visoko deklinško postavo na odru, koje blesk harmonično zaokrožuje temno zelino oleandrov; in vsa usta molče, le njena usta govore, proročno z gorkim vzklikom se glase:

«... to zelenje
oznanja novo nam življenje,
ko spet se bo pomladil svet...»

«Tako predavati zna le gospica Mici Šavnikova», si govore slušalci šepetaje, in glasno ploskanje in burno odobravanje velja prorokinji «krasnejših dni bodočih» — zahvalo pa jej vesta «iz srca solunska sveta brata dva».

Potem nastopi vedno dobro došel godbeni klub s svojo prvo koncertno točko «Čar ljubezni». Ali ste že okusili ta čar? Kdor ga je že, ta se ga je spominjal, kdor ga še ni, ta si je slikal ves album čarnih ljubim-

razum, v žepu pa denar, da je treba skrbeti resni korporaciji, ki je vsestranski odgovorna za svoje korake, za pameten napredek, ki je v soglasju s skromnimi gmotnimi sredstvi. Malo mesto, kakor je Kranj, ne more vsako leto izvršiti kakega velikanskega projekta. Ozrite se okrog in uvideli boste, da razun Ljubljane nobeno mesto na Kranjskem ni storilo toliko, kakor ravno Kranj.

Kakor vselej, tako strašita tudi v zadnjem «Slov. Listu» «Pavšlarjeva električna in vodovod». Očita se občinskemu odboru, da mesto le radi tega ni hotelo izrabiti v to potrebne vodne sile, ker jo izkorišča eden naših pristašev. To je prav debela laž, vredna naših nasprotnikov. Kar se tiče elektrike, jo bo odbor izvel takoj, kakor hitro bo osiguran kokriški vodovod, dotlej je pa občinska vodna moč neizogibno potrebna kot gonilna sila za mestno črepalnico. Famozi in nezmiselni «Pavšlarjevi vodovod» je pa mrtev in srečno pokopan. Ker se dandanes ne gode več čudeži, oživel ga ne bode nihče več, tudi Koblar ne s svojim «Slovenskim Listom». Popravimo naj tu še neko »računsko napako». Nasprotniki trde, da bi kokriški vodovod veljal K 750.000, Pavšlarjev pa z elektriko vred le K 150.000. To je zopet vaba za najneumnejše kaline. Po deželnem stavbenem uradu pregledani in popravljene račun za kokriški vodovod znaša le 570.000 kron. Preskrbljeval bi vodovod poleg Kranja še 15 vasi z zdravo studenčnico in delna svota, ki pade na Kranj, znaša nekaj nad 100.000 kron, med tem ko bi Pavšlarjev vodovod samo za Kranj brez elektrike veljal po izjavi izvedencev 160.000 kron, vrh tega bi bil pa še, kakor obče znano, za nič!

Tako se naši nasprotniki prav radi zmotijo pri številkah, so pač preveč vajeni milijonov, kdo bi potem pazil na stotisoče. Tisti manever so napravili s proračunom za novo klavnico. Pišejo, da bo stala kar 90.000 K! Vrag vedi, kje so pobrali to grozno svoto? Po načrtu, odobrenem po c. kr. okr. glavarstvu kot stavbeni oblasti, bo stala neizogibno potrebna nova klavnica kakih 40.000 kron. V ta namen je že prihranjenih 12 tisoč kron, letos je preostalo precej denarja in najeti ne bo treba niti 20.000 K, katera svota se bo pa iz prihodkov sama obrestovala in amortizirala. Zgradba bode vir novih stalnih dohodkov in zaradi nje se ne bo zvišala občinska doklada niti za krajcar — če tudi ni občina prodala stare vojašnice. Slednje pa se ni zgodilo morda iz bojazni pred nezadovoljnimi, kakor trdi «Slovenski List», ampak zato, ker se je pre-

skih prizorov. Saj jih je lahko posnel po glasovih godal, ki so kar govorila k nam: nežnost je donela iz flavte, sanjavost iz klarineta, vriskanje in utripanje razburjenih src iz goslij, tuga in razkošno zadovoljstvo globokih glasov. —

Komaj se je poglobilo ploskanje, že stoji na odru naš neumorni čitalniški moški zbor, in navdušeno se zapoje krepka Čerinova «Domu», po ljubezenskih sanjah je zavel po sobani duh domoljubja.

Oder se izprazni in le dva gospodujeta na njem: gospoda Wogrollyja vedno uslužne gosli in ljubeznjiva gospica Jurmanova. Nežno nočno poezijo je polagal g. Wogrolly v svoje gosli, spremljajoča gospodična pa mu je bila zvesta, umna družica... Noč in ples — to spada skupaj; tudi g. Wogrolly nas je peljal s svojo tovarišico na plesni oder ter nam v svojih «Španskih plesih» tako živo čaral veselo vrvenje, da smo v dubu videli kretanje parov. Vse priznanje obema!

Po teh dveh napornih točkah, ki zahtevata vsó pozornost, zadoni melodijozna znanka «Moja Avstrija» ter potegne poslušalce iz polja zamišljenosti v milino in veselost. Igrala se je ognjevito. Opažala se je pri tej točki zlasti izborna tehnika na klarinetu, solista g. kapelnika Horna.

Konec pride.

malo ponujalo za poslopje. Ponudnik je hotel kupiti vojašnico za svojega mladoletnega sina, o čemer se lahko vsakdo prepriča pri tukajšnjem sodišču! Vsled povišane klavniške pristojbine ne bo prišel na kilogram mesa niti vinar, in od mesa, pripeljanega v mesto, bode istotako treba plačati pristojbino tako, da se ni bati podraženja mesa in istotako je izključena vsaka mogočnost, da bi vsled novega regulativa začela pešati mesarska obrt v mestu in procvitati ona v okolici. Dokler ni novega vodovoda, bo vodo dovajala v klavnico cev, ki se bo odcepila od one, ki polni rožnivenski vodnjak. Vrhutega se bosta postavila v klavnici še dva enostavna vodnjaka.

Nadejamo se, da smo tako v velikih potezah zavrnil v sobotno bombo natlačena, vedoma zlagana in izmišljena očitavanja napram občinskemu odboru. Razstreljivo je bilo le žaganje in zato je bomba — «krepirala»!

Na čenčarije o pristranosti župana Šavnika ne bomo odgovarjali. Kakor smo že večkrat povdarjali, je mož vzvišen nad tako natolcevanje.

Vi pa, zavedni volilci! pridite do zadnjega na volišče. Na Vas je, da varujete čast in ugled kranjskega mesta. Mesto bo presojal vsak po njegovem zastopu. Sedaj je na najboljšem glasu. Če bi pa poslali v odbor ljudi, pri katerih se veže skrajna nadutost in neomika z otročjo nevednostjo ter nesposobnostjo, ljudi, katerih politična modrost obstaja le v gostilniškem zabavljanju in sramotanju našega mesta po zloglasnem «Slovenskem Listu» — potem si podpišete sami sebi ubožno izpričevalo. Le pogledite v vrste nasprotnikov! Ali naj ti zastopajo ponosno kranjsko meščanstvo na zunaj! Ne, in stokrat ne!

Prihodnji teden bomo bili boj poštenosti zoper laž in nasilstvo. Zmaga mora biti popolna. Pokažimo v četrtek in petek, da v Kranju ni prostora razjedajočemu rovanju političnih komedijantov!

Lumparije „Slovenskega Lista“.

(Odgovor pisca «Gorenjčevega» članka «Boj ali mir?».)

Dalje.

Med najboljše žito se pomeša nekaj plevela, tako tudi med predale «Gorenjca», zlasti pa «Slovenskega Lista». Kakor sedanja duhovščina nič ne skrbi, da bi se

Slikar.

Spisal Molislav.

Vendar že enkrat — — —

Odložil je čopič in paletu. Zapalil si je smodko ter se usedel na naslonjač. Neprijetne misli so mu rojile po glavi.

«In če ne dobim razpisane nagrade, kaj pa potem?» Nevoljno je stresel pepel od smodke ter zamisljeno zrl predse.

«Kaj potem — — —?»

Puhn timer dvakrat, trikrat, pogledal za višnjekastim dimom in zopet ponovil: «potem — — —?»

Oko mu je ostalo na sliki. Ravnokar jo je dovršil. Bila je popolna. Vsaj on je tako mislil.

Urino nihalo se je počasi premikalo pojoč svoj enakomerni tik — tak, tik — tak —

«Hladno je . . . Ogenj v peči ugaša . . . Roke so mi otrpnile.»

In na tlečo žerjavico je dejal nekaj premoga ter zopet sedel.

«In čemu vse to, čemu? Jeli moja krivda, da se moram plaziti, boriti za svoj košček kruha pripogibajoč glavo, med tem ko jo drugi nosijo pokoncu? — Čemu?» Vgriznil se je v ustnice ter molčal.

* * *

Mlad, poln idealov je prišel iz daljne svoje domovine v prestolno mesto, hoteč si z umetnostjo osvojiti

sama, potem pa druge naučila, kako se seme čisti od ljulike, da se dobi boljši pridelek in s tem pomaga kmetu, tako se tudi nič ne trudi, da bi v svojih listih ločila ljuliko od dobrega semena. Ako preresetamo vsako nedeljo «Gorenjca» in «Slovenski List», dobimo gotovo pri «Gorenjcu» več zrna, kakor pri «Slovenskem Listu». In ta list se priporoča z lece, v spovednicah, v škofovih listih, se pošilja več let brez naročnine, «Gorenjec» pa se preklinja in preganja, kakor gobovi za časa Kristusa. Kristus je izganjal hudiča in ozdravljaj gobove, Vi pa po svojih listih s kolom pobijate dozdevno obsedene in gobove in bi jih najraje sežgali na grmadi. Vi ste po svojem stanu in poklicu kot namestniki božji, po načelnih naukih svoje in naše vere vezani, dvojno vezani, da učite z besedo in dejanjem ljubezen do Boga in do bližnjega, da ljubite celo vse svoje sovražnike. Če izpolnujete vse druge božje in cerkvene zapovedi, te prve in najpoglavitejše postave vsaj sedaj ne izpolnujete; nasprotno učite javno po svojih listih najgrše sovraštvo do bližnjega, ki si upa biti količkaj drugega mnenja o Vas in Vaši politiki in če se temu početju liberalci, zvesti svojim načelom, upirajo v osebni in ustavno zjamčeni prostosti, delajo gotovo bogoljubnejše delo, kakor Vi, ki pridigujete sovraštvo. Jezus je učil Jude ljubezni do Samarijanov in paganov, Vi pa ne ljubite še svojih vernih narodnih in verskih sobratov, ampak sovražite jih do smrti in še čez grob, če se upajo upirati Vaši gospodoželjnosti. Vi dosledno zamenjuate svojo cerkveno oblast z oblastjo tega sveta. Dokler ste se duhovniki držali dogme, da božje kraljestvo ni od tega sveta, ste bili neoporečno najbolj spoštovani stan človeške družbe, življali ste vsaj med Slovenci malikovalske časti in le temu zakladu spoštovanja, katerega so Vam nabrali škofje, kakor Slomšek, Ravnikar, Pogačar in drugi ter vrli župniki prejšnjih let, ki so vzajemno s posvetnjaki učili sebe in druge in nesebično delali za vero, dom, cesarja, se ima bojevita duhovščina sedanjega časa zahvaljevati, da se še tako visoko spoštuje. Sedanji strastni hujskajoči kapelani in politikujoči dekani oškodujejo spoštovanje do svojega stanu bolj, kot vsi članki «Gorenjca» in «Slovenskega Naroda».

Da Vam je naše ljudstvo izkazovalo in deloma še izkazuje časti, ki segajo že do malikovalstva, naj dokazeta dva običaja med gorenjskim kmetiskim ljudstvom.

svet, pridobiti si slave in priznanja, olajšati sebi in ženi življenje. Delal je, trudil se je, a zaman. Občinstvo mu sicer ni odrekalo zmožnosti, kritiki so ga celo hvalili, prerokujoč mu lepo bodočnost, a mladostne sanje se mu niso hotele uresničiti. Ostal je nepoznan, komaj v umetniških krogih so vedeli zanj. Boril se je z bedo, zatajeval se. Sam bi že prenašal to hudo sovražnico, a žena . . .

Jedva pred par meseci se je poročil z njo proti volji svojih starišev. Spoznal jo je pri nekem bogatašu, čegar hišina je bila. Začel jo je ljubiti, ljubil jo je, akoravno je bila revna, a — blaga. Stariši, ponosni na svoje imetje, branili so mu zvezo z njo, a ubranili mu je niso — —

In sedaj grozi beda njemu, beda i njegovi ženi. Še enkrat je poskusil svojo srečo. Umetniško društvo glavnega mesta je razpisalo veliko nagrado za najboljšo sliko. Ako bi jo dobil, ne bil bi rešen samo gmotne bede, temveč postal bi slaven, njegovo ime bi zaslulo daleč izven domovine.

Pričel je delo. Delal je marljivo, a brez navdušenja. Laskal si je, da mu bode sedaj sreča milejša. Pod njegovim čopičem je nastajalo «Upanje» v vsej svoji krasoti, a v srce se mu ni hotelo nikakor naseliti.

Pogledal je še enkrat dovršeno sliko, potem pa jo odposlal.

Se nadaljuje.

Gorenjec pošilja svojega sina v šolo iz edinega vzroka, da postane »gospod«. Če se sinko pridno uči, če je med najboljšimi od prve do zadnje šole, če pa ne vstopi v lemenat, postane čez noč brezverec, pohujšljiv, zavržen človek, stariši in bratje ga ne marajo več, in večkrat ga izpode iz hiše. In če tudi postane dotični z lastno pomočjo vsled napornega zatajevanja in stradanja — v lemenatu se tega ni bati — profesor, višji uradnik, doktor prava ali medicine, »gospod« ni, in noben kmet mu ne privoščiti tega častnega imena, ta je pri nas le za duhovnike. Ali ni to malikovalstvo? Lemenatarja, osobito pa novomašnika, začno vikati najboljši prijatelji, bratje in sestre, botri in celo stariši, ki so ga dotlej tikali. Doktorji prava in medicine, profesorji, celo ekselence ostanejo našemu kmetu Jožeti, Janezi, Franceti, Mihci i. t. d., gospodje ne postanejo nikdar.

Drug dokaz malikovalstva nam je poljubovanje duhovnikove desne roke na cesti in pri vsaki drugi priliki. To je nevredno poniževanje poljubljajočega in nevredno poviševanje tistega, ki pripušča poljubljevanje in še sili na to. Res je, da je roka duhovnikova posvečena, da opravlja bogoslužna in vzvišena dela, a iz tega pa še ne sledi, da bi se mu poljubljevala roka povsod in od vsakega. Tu je treba takta, sicer se stvar profanuje. Konec pride.

V državi „neverjetnosti“.

«Slovenski Narod» od ponedeljka je prinesel naslednji članek:

«Ob kratkem zapade prva menica, katero je podpisal kurat — pardon, dekan Koblar nemaziljenemu škofu ljubljanskemu. Tekom teh dni razpisale se bodo občinske volitve v Kranju. Mi, ki poznamo tega političnega bravo, ki vemo, kako dela dolgove, si lahko tudi predstavljamo, kako jih plačuje. Prav nič se nismo čudili, ko so nam prihajala prav zanimiva poročila iz Kranja, kako se kaže ta poštenjak v svojih znanih umetnostih, kako ruje, intrigira, obrekuje, izziva najnižje strasti in nanje špekulira. Menili pa smo, da so to lokalni prepiri kranjskih meščanov, katere bodo poravnali sami med sabo.

Danes pa se nam poroča nekaj, kar nam nalaga dolžnost izpregovoriti o kranjskih volitvah na tem mestu. Poroča pa se nam, da je prišla menica g. Koblarja v hude stiske, in da si je ta poiskal in dobil giro g. dr. Gstettenhoferja. Nam sicer ta giro prav nič ne imponira, morebiti tudi trgovskemu svetu ne, ali pojmiti je, da je g. dr. Gstettenhofer v Kranju še vedno c. kr. okrajni glavar. In tako je zadobila dosedaj čisto lokalna stvar splošen pomen, in to nam sili pero v roke.

Toda k stvari, ki je zelo enostavna. Gre se za napravo volilnih imenikov in njih korekturo po okrajnem glavarju. Kakor je znano vsakemu županu, imajo se po občinskem volilnem redu za Kranjsko voditi občinske volitve tako, da se napravita po dva ali trije volilni razredi, pri večjih občinah seveda po trije razredi. Ves davek se razdeli na tri enake dele, ki reprezentujejo volilne razrede. Če se mora pri kakem volilnem razredu, davek posameznega davkoplačevalca deliti, naj voli ta v tistem razredu, kamor spada večina njegovega davka. Vse to določa § 13. volilnega reda.

§ 15. volilnega reda pa pravi v prvem odstavku, da če v prvem razredu ni dvakrat toliko volilcev, kolikor je voliti odbornikov in namestnikov, ima se ta razred dopolniti iz tistih, ki so po visokosti davka prvi za njim, in po taki dopolnitvi, ostali davek pa, kar ga doslej še ni prišlo v poštev, ima se deliti na dva enaka dela. Tu naj še omenimo, da v Kranju voli prvi razred šest odbornikov in tri namestnike. Ker ima prvi razred 63 volilcev, ta postavna določba sploh ne pride v poštev. In kaj se je zgodilo v Kranju?

V Kranju imamo strančico, ki ima v najslabših časih toliko humorja, da če drugega ne more, vsaj dela zgago.

G. Pavšlar vsprejme v avdijenci g. glavarja, in ker se take avdijence vrše večkrat v komtoarju prvega na glavnem trgu, ima tudi publikum nekaj od tega. Načrt je kmalu gotov. G. Skalja je sicer zadržan, ali slamnati možiček se že dobi.

In res, vložil se je proti napravi volilnega imenika ugovor oprt na § 15. vol. reda. Priznalo se je sicer, da je davek glede prvega razreda pravilno razdeljen, ali ostanek bi se bil moral deliti po § 15. na dva enaka deleža. In ugovarjalo se je, da gimnazijski suplentje nimajo volilne pravice v prvem razredu, ker niso stalno namesčeni in ne državni uradniki. Zaupna komisija je ta ugovor zavrgla, ker § 15. volilnega reda glede na to, da ima prvi razred 63 volilcev in ga sploh dopolniti ni treba, ne pride v poštev in ker določa § 1., 2. odstavek lit. f. volilnega reda, da imajo volilno pravico v prvem razredu vsi profesorji in učitelji na višjih učilnicah, brez ozira na to, ali so občani ali so uradniki, definitivni ali ne.

Proti temu odloku seveda pritožba slamnatega možička. In po desetdnevnem premišljevanju — nekatere osebe so že peti dan, morda tudi že prej vedele kaj, bo — dobi županstvo odlok okrajnega glavarja, ki je tu zadnja instanca. In ta odlok je tak, da bi bilo škoda postaviti ga pod mernik. G. dr. Gstettenhofer je namreč resolviral, da se pritožbi ustreže v polnem obsegu. Suplentje se razen enega, ki ima doktorat, izbrišejo iz prvega razreda, in čez prvi razred preostali davek se ima deliti po § 15. vol. reda. Mi konstatiramo, da nas pri razmotrivanju tega slučaja ne vodijo nikaki strankarski nameni, ker poroča se nam iz prezanosljivega vira, da ta klasičen dekret na izid volitev ne bo imel nikakega odločilnega vpliva, niti v drugem razredu ne. Govoriti pa hočemo zaradi tega, ker nam je to nov dokaz, da živimo, kakor je rekel ranjki grof Beust, «im Reiche der Unwahrscheinlichkeiten». Prepričani smo, da bo žilavi ravnatelj kranjske gimnazije, ki tako pogumno naskakuje dijake, če so na sumu, da bero naš list, storil vse korake in porabil vsa sredstva — saj on to zna — da reši uslužbencem na njemu izročnem zavodu tiste pravice, katere so imeli dosedaj in katere hoče kratiti g. Gstettenhofer, njegov najnovejši prijatelj.

Omeniti pa moramo to stvar tudi zaradi tega, da ne delamo škode razboritosti kranjskega okrajnega glavarja, temu biseru političnih uradnikov na Kranjskem.

O motivaciji tega odloka, če se to, kar se je dostavilo županstvu, more sploh tako imenovati — pozneje enkrat morebiti da se bo bral na kakem javnem kraju, prosimo že sedaj g. barona Heina, naj bode, kadar ima kak prosti trenutek, tako radoveden, da si stvar ogleda. Mi imamo dobre živce, brali smo že marsikaj, ali priznati moramo, da smo se z obema rokama prijelji za glavo, ko nam je prišel ta ukaz pred oči. Nam je to le nov dokaz, kaj je pri nas vse mogoče.

Akoravno nismo nikdar visoko cenili duševnih vrtilin tega bistroumnika iz Gorenje Štajarske, mu vendar pasiramo toliko juristarije, da ve, kaj je storil, da si je v svesti, da to ni juridičen, ampak političen ukrep.

In v tem oziru je ta ukrep zelo instruktiven na obe strani. Ta ukrep je prvič majhna nezaupnica prevzvišenemu g. baronu Heinu, in drugič nežna vizitka kranjskim meščanom, nežna vizitka »predno vzame slovo«.

Mi hočemo govoriti prostodušno. Kranjski župan gotovo ni liberallec in tudi naš pristaš ni. To nas pa ne zadržuje javno priznati, da je zelo zaslužen in zelo ugleđen mož. Ni pa iz take tvarine, da bi skakal enemu Koblarju čez vrstico, in od tod zamera. Mi vemo, da g. baron Hein kranjskega župana visoko čišla, morda celo višje nego glavarja Gstettenhoferja. In odtod nova zamera. Iz tega pa sklepamo, da kranjski glavar nikakor ne deluje po intencijah svojega šefa, če se postavi v v eno vrsto z dvomljivimi elementi, in se z zavihanimi rokavi trudi, da bi odstranil enega najboljših županov, kar jih na Kranjskem sploh imamo. In v tem oziru mi odkrito priznamo — nam celo imponira g. Gstettenhofer. On kaže tu več poguma, nego bi mu ga človek prisodil. Mi smo namreč ponižnega in žalibog nemerodajnega mnenja, da kranjski glavar živi nekako po milosti gospoda barona Heina, da ima vzroka dovolj trikrat na dan do komolca Boga zahvaliti, da dež. predsednik baron Hein trpi, da je on še zmeraj cesarjev namestnik v Kranju. Pravijo, da ga vežejo nanj spomini na mlada leta. To je sicer lepa poteza v značaju našega deželnega pred-

sednika, ali nam se dozdeva, da g. glavar to dobrohotnost preveč zlorabi.

In končno pravimo, da je to tudi nekaka vizitka za kranjsko meščanstvo. In v tem oziru menimo, da se kranjskemu meščanstvu ne godi preveč krivice. Krščanska ljubezen je lepa reč, ali če bi kranjski meščani večletno »delovanje« svojega okrajnega glavarja ne bili zavijali v plašč krščanske ljubezni, bi ne bili dne 20. aprila 1901 dobili take vizitke. Takoj namreč denemo glavo na tnalno za stavo, da bi ne bil zagrešil kaj takega noben drug okrajni glavar na Kranjskem, celo noben konceptni praktikant ne.

Kaj bo, kaj bo!

(Gospodarska in politična vprašanja z ozirom na kmeti stan.)

Dalje.

Našim klerikalcem se še vedno močno kolca po onih zlatih srednjeveških časih, ko so duhovniki in njih privrženci imeli državno krmilo popolnoma v svoji oblasti, so bili v tesni zvezi z vsemi grajščaki na deželi, katerim so morali ubogi kmetje opravljati tlako ter dajati desetino, in so bili preprosti ljudje nižjih stanov taki duševni reveži, da so še verovali v čarovnice in čarovnike ali copernice in copernike. In duhovniki, dasi so tudi takrat kakor sedaj vedeli, da čarovnic in čarovnikov ni in da je tako vedeževanje celo greh, vendar niso hoteli podučiti vražjeverstvu udanega ljudstva ter mu povedati resnice. V taki prazni veri so nevedne ljudi še sami utrjevali s tem, da so proglašali dozdevne čarovnice in čarovnike za velike hudodelce in gresnike ter jih očitno sežigali na gromadah. Proglasili pa so za take vedno le tiste ljudi, kateri so se jim posebno hudo zamerili in so se potem zaradi tega z groznim sežigom vpričo drugih maščevali nad njimi ter jih tako spravili s sveta, da se niso več mogli upirati njihovim krivičnim zahtevam in s tem pohujševati ostalih pokornih ovčic. Tako se je večkrat zgodilo, da so brezsrčni farovski trinogi pritirali na morišče mlado in lepo nedolžno dekle in njega osivelega očeta, ju tam slekli v navzočnosti mnogoštevilne množice, privezali na kol ter zažgali pod njima nakopičena drva. Kak vzrok je pahnil ubogi žrtvi v tako grozovito smrt, lahko ugameš razumni bralec, če poznaš zgodovino in pomen one ljudske prislovice, ki pravi, da je pod kožo vsak človek — krvav! Mučili in uničevali so nekdanji farizejski oblastniki svoje nasprotnike tudi z različnim mučilnim orodjem in sam pekleni satan bi se ne mogel izmisliti kaj strašnejšega kakor so bile muke, katere so se prizadevalo s tem orodjem nesrečnim žrtvam farovskega trinoštva. Zato ni čudno, da je ljudstvo v prejšnjih časih imelo velik strah in rešpekt pred farovskimi mogotci in je udano storilo vse, kar se mu je ukazalo iz farovžev. Največji siromak in trpin izmed vseh podložnih stanov pa je bil takrat kmet. Bil je pravi suženj farovžem in grajščinam. Delati je moral kot črna živina, a vendar ni imel nikoli nič svojega. Zemlja, katero je obdeloval, bila je farovška in grajščinska last, od vseh pridelkov je moral oddati deseti del svojim višjim gospodarjem in vrhutega je moral tudi hoditi k njim delat ob lepih dnevih, svoja dela pa odkladati za neugodno vreme. Neusmiljeno je padal bič grajščinskega ali farovškega hlapca po plečih ubogega tlačana, kateri pa je moral vse voljno in tiho potrpeti. Ravnotako udano je morala služiti in streči svojim samopašnim gospodom tudi lepa kmetiška ženska, ako ni hotela nakopati njih jeze in maščevalnosti sebi in celi svoji rodbini. To so bili zares bridki in žalostni časi za ubogega sužnega kmeta. Tega trpina pa so vendar naposled šele v novem veku oprostili ter mu podelili samostojnost ter za obdelovanje potrebno zemljo v last proti odškodnini plačevanja zemljiškega davka nekateri pravični in človekoljubni vladarji. A da je sploh moglo priti do tega, gre največja zasluga iznajdbi tiskarstva, kajti tiskarska obrt je zanesla nekako izobrazbo in zavednost tudi med revno preprosto ljudstvo po cenih poučljivih knjigah in časopisih, katere so pisali in izdajali prijatelji in branitelji tega ljudstva. Ko so se na ta način tudi sinovi kmetškega stanu nekoliko izobrazili ter se začeli zavedati, da

so tudi kmetje ljudje, ki so vredni svojih pravic, začelo se je med njimi resno gibanje, ki je merilo na to, da bodo skušali tudi s silo upreti se svojim brezsrčnim zatiralcem in izkoriščevalcem, ako jim sami nočejo odvzeti neznosnega sužnega jarma. Kmetškega ljudstva nevolja in srd sta naraščala in opravičene pritožbe in zahteve so se čule tudi po časnikih vedno glasneje. Krivični oblastneži so se z bali teh ljudskih pojavov, dovolili so, da se da kmetu, kar je zahteval ter boječ se za svojo kožo, skrili za močno utrjene zidove, ko so videli, da je ta začel v nepremagljivi množini nastopati in odločno zahtevati svoje najsvetejše pravice ter se ni hotel več s prejšnjo pasjo ponižnostjo in tlačansko udanostjo plaziti po kolenih okrog njih palač v svetem strahu trepetajoč in vzdihujoč: »Oh, kaj bo, kaj bo!«

Se nadaljuje.

V Kranju, 27. aprila.

Državni zbor se je zopet sešel. Nemci so močno zaropotali, ker je nadvojvoda Fran Ferdinand prevzel pokroviteljstvo nemškega katoliškega šulferajna. — Nemški listi poročajo, da se je parlamentarni položaj zelo poslabšal. — Državni zbor bo zboroval menda samo do 18. junija, potem pa se skličejo deželni zbori.

Diplomatično zvezo med Avstro-Ogrsko in Meksiko bodo zopet obnovili. Pretrgana je bila celih 33 let, odkar se je cesar Maks vojskoval z Meksikanci.

V Rojanu pri Trstu je javilo 306 oseb tržaškemu magistratu, da izstopijo iz latinskega obreda rimskokatoliške cerkve ter pristopijo grškemu obredu s staroslovenskim bogoslužnim jezikom. Za Ricmanji je prestopil torej Rojan, kjer gospodari Lahon Jurizza, ki hoče iz rojanske cerkve odstraniti slovenski jezik in ga nadomestiti z laškim.

Francozi se pripravljajo na vojno v severozahodni Afriki.

Južnoafričanska vojna. Angleži so poslali na bojišče novih 30.000 konjenikov, katerih večina je popolnoma neizvežbana. Nekaj četrte dobe Angleži iz Avstralije. — V kratkem se menda sklene za Bure časten mir. — Kuga se vedno razširja.

Dopisi.

Od nekod z dežele. V vsaki fari na deželi se dobe take nesramne in malovredne babe ženskega in moškega spola, ki kaj rade lazijo od vasi do vasi samo zato, da kaj zvedo ter potem to hitro neso obesit na nos župniku ali kapelanu v farovž. V cerkvi pa je navadno takoj naslednjo nedeljo pridiga ali po pridigi dolgo zabavljanje o tem. Naše verno ljudstvo v cerkvi takih reči rado ne posluša; mnogi se potem še med mašo jeze radi tega in so takorekoč prisiljeni misliti na posvetne zadeve. S takim postopanjem pridigarjev se ljudstvo vedno odvrča od zbrane in pobožne molitve, in kdo je vsega tega kriv? Tisti, ki prinašajo vsakovrstne čenčarije in govoričenje izmed ljudstva v farovž in duhovni, ki take ljudi poslušajo! Farovski vohuni pa se tudi radi vtihotapijo v kako gostilno, kjer je zbranih več gostov, ter tam v kakem kotu potuhnjeno vlečejo njih govorce na ušesa, da bi zopet ujeli kako novico za farovž. Ako se jim to posreči, pobrišejo jo urnih krač k župniku, in ta jim rad poplača njih trud in troške v gostilni; če je ravno pri volji, pa jim da še povrhu kak groš za pijačo, da za naprej še z večjo vnemo opravljajo svoj nečeden posel. Večkrat nastanejo zaradi takih neznačajnežev tudi tožbe in prepriji med farani. Potem pa se tudi farovskim provzročiteljem v fari, kjer se nahajajo pravi možje, ne godi več dobro. Kamor pridejo, jih pošteno oštejejo. Še na hujše pa nalete, ako se še upajo v gostilno k pošteni družini. Od vseh strani jih pikajo in spuščajo nanje ogorčena očitanja: »Ali vas je zopet fajmošter poslal sem posluške si vtepat? Koliko pa vam je dal za šnopec, no, pa saj on vas lahko plačuje, ker mora cela fara zanj delati, cela fara mu skupaj nositi in voziti. Mi revni kmetje pa moramo sami delati in truditi se od jutra do mraka, a komaj si pridelamo toliko, da se pošteno preživimo. Vendar se fajmoštra in vseh njegovih pomočnikov nič ne bojimo. Sami moramo vzdrževati farovž in

cerkev, sami obdelovati svoje polje, sami plačevati davke, druge denarne naklade in tudi za nebesa bomo morali le sami skrbeti. Kajti, ako bomo poslušali našega fajmoštra ter se ravnali po njegovih izgledih, bode slabo za našo dušo, ker njemu je čez vse pri srcu le posvetna politika. Komaj dokonča svoje opravilo v cerkvi, pa je že v konsumu in posojilnici ali pa se peča s kakimi takimi posvetnimi stvarmi, za katere bi se kot duhovnik ne smel brigati. Na prižnici pa namesto, da bi oznanjeval božjo besedo, mir in krščansko ljubezen, uči nas le sovražiti one poštene ljudi, ki nam želijo dobro, razsaja nad nami zaradi koristnih in poštenih naprednih časnikov, ki nam razkrivajo klerikalne sleparije in laži ter nam priporoča v branje že večkrat sodnijsko kaznovane lažnjive in obrekljive klerikalne časopise. Slabi kristjani in brez možgan in pameti bi morali biti, ako bi se taki umazani farovski komandi slepo pokorili! Naj se repenci nad nami fajmošter kolikor mu drago, ko bode sprevidel, da smo možje, ki se mu v posvetnih zadevah več ne damo za nos voditi, bode že nehal! Vseeno pa nočemo, da bi take šlake, kakor ste vi, farovski potuhnjenci, nadzorovali nas tukaj pri govorjenju ter potem tudi naše čisto osebne stvari, o katerih se pogovarjamo, okoli raznašali. Zato se le hitro izgubite ven, od koder ste prišli, ali pa vam bomo mi k temu pomagali!» S kislimi obrazi se na to farovski vohuni drug za drugim zmuzajo skozi vrata. Ako se pa morda tuintam primeri, da jih začne kak usmiljen krčmar zagovarjati in zadrževati, zapuste pogumni kmetijski možje tisto gostilno in se napotijo v drugo. Tako znajo braniti zavedni gorenjski kmetje v nekaterih krajih svojo politično nezavisnost in svobodo proti farovski predrzni komandi in tako znajo kaznovati breznakačajne farovške vohune. Tako postopajmo v takih slučajih tudi pri nas, kjer smo se že večinoma zbudili iz nekdanje nezavednosti. Prihodnjič hočemo z imeni navesti tiste «katoliške» zgage, ki delajo zdražbe in prepire s prenašanjem novic v farovž v naši, prej tako mirni fari, in tudi popisati hočemo nekaj prav zanimivih «katoliških» dogodbic o njih, ako se ne bodo v kratkem poboljšali in spokorili. Slišimo praviti, da tudi v gorenjskih mestih ne manjka takih ljudi, od kar se je začela naša duhovščina vmešavati v politiko. Radi bi tudi mi kmetje kaj več brali o njih v «Gorenjcu», da jih bomo potem poznali ter jih vedeli ceniti po njih zasluženju.

Več zavednih kmetov.

Iz blejskega kota. (Gorenjska kmetijska šola. — Blejska postaja. — Cesta in kapnica na Pokluki.) Odkar je bila sprejeta deputacija, obstoječa iz župana Jakoba Zumra, načelnikov gorjanske in blejske podružnice Jak. Jana in A. Westra in dr. Ivana Jana od visokorodnega gospoda deželnega glavarja v navzočnosti gg. deželnih poslancev Ažmana, Povšeta in Švegla, odkar se je oglašil v «Slovenskem Narodu» blejski kmet, dokazujoč, da ne kaže snovati gorenjske kmetijske šole v Bohinjski Bistrici, ampak v Gorjah ali pa vsaj v blejski okolici, je o tej šoli čudovito tiho. Nihče se ne zmeni zanjo. Vidi se iz tega, da odločujoči krogi sedanjega deželnega zbora ne marajo odločitve pred novimi volitvami. Saj ni čuda. Gorenjska kmetijska šola bi zahtevala denarnih žrtev pri ustanovitvi in morda še več pri vzdrževanju. Teh pa stari poslanci v prilog svoje priljubljenosti tik pred novimi volitvami ne marajo dovoljevati, da bi se tisto dejstvo ne izrabljalo pri agitaciji proti njim. Pri razsodnih volilcih se tega ni bati. Kdor zna računati, mora biti preverjen, da bi bila ta šola naprava, ki bi naloženi kapital dobro obrestovala v prid gorenjskega kmeta in deželnih financ, morda ne po številkah knjigovodstva, pač pa po napredku naše mile Gorenjske, ki bo sicer začela pešati tudi v materijalnem oziru, kakor zaostaja v omiki za drugimi deli dežele. Ravno radi pomanjkanja občje omike in izobrazbe bati se je, da bi Gorenjci sami nasprotovali napravi toli potrebne šole, če bi jim znal kdo prav živo slikati gorostasnost (?) bremen in stroškov, katerih nakopljejo sebi in deželi s svojo zahtevo, da se ustanovi ta šola v Spodnjih Gorjah. «Posestva so pri Vas predraga», zatrjevali so enoglasno goriimenovani gospodje in temu pritrjuje, kakor čujemo, deželni odbor.

S tem je stvar pokopana. V pogajanja, da dosežejo nižjo ceno, se iz gorinavedenega vzroka še ne spuščajo, akoravno jim je gospod Vinko Jan dokazal z novim posestnim listom, da se pri cenitvi novega posestva ni oziralo na nekaj važnih prekupljenih parcel, katere v katastru še niso bile pripisane na njega ime. — Zadnje zasedanje tega deželnega zbora se bliža. Če ne prinese odločitve, prva škoda za Gorenjsko. — Bohinjska železnica se bode gradila, to je nedvomno. Pribito pa še ni, kje bo stala in kako se bo imenovala postaja za Bled. Na noge, odločujoči krogi iz našega kota, da se dogovorimo, kaj bi Vam bilo po godu in kako to potem primernim potom dosežete. Ako zamudite ugodni čas, druga škoda za Vas. — Tretja škoda za Gorje bi bila, ako se nova cesta na Pokluko zgradi po načrtu verskega zaklada, kakor mi zatrjuje kmet-domačin in kakor sem se sam pred kratkim prepričal na licu mesta. Nova proga bi bila daljša od stare in bi bila pozimi ravnotako izpostavljena plazovom, kakor stara; bila bi le nekoliko manj strma, zato pa spomladi deloma na najhujšem soncu, da bi sonce prežgalo sninec na teh mestih prve dni in prehitro pretrgalo vožnjo po snegu z gora. Kazalo bi, da si dotični gospod inženjer najame in upošteva nasvete kakega gospodarja ob cesti, ki vedno po njej vozi, ki jo pozna poletu in po zimi, ki pa tudi pozna vso njeno okolico od mladih let, da ve gotovo za najkrajšo in najcenejšo progo, na kateri bi se pa ne bilo treba bati hudih klancev, ne plazov in ne prehudega pomladanskega sonca. Gorjanci, vozili boste leta in leta na tisoče voz na leto s Pokluka, pobrigajte se, da se cesta, ki bo stala veliko denarja, res izboljša v vseh teh ozirih. Več oči več vidi. Torej, kdor kaj ve, na dan z lučjo, da posvetimo odločujočim osebam, ki sicer morda tavajo po temi in z najboljšo voljo ne najdejo prave poti iz zagate. — S to cesto v tesni zvezi je tudi naprava cisterne ali kapnice v selu Pokluka. Stvar se zavlačuje že več let in sedaj ravno z ozirom na to cesto, ker se ne ve, kje bi se ugodno postavila, ako se črta ceste premeni. Gorjanci in Blejci, spominjajte se teh štirih točk vselej, kadar vstanete in kadar ležete!

Železnica Tržič—Kranj.

(Izviran dopis z Dunaja.)

Odkar se je vprašanje druge železnične zveze s Trstom za Kranjsko tako neugodno zasukalo, da se je proga Loka-Divača opustila, stopila je tudi proga Tržič-Kranj v ozadje, čeprav so glede te proge dodelana vsa pripravljalna dela, sledilo je nekaj let, da se je vršil boj med predelsko in bohinjsko železnico. Ko bi bila zmagala predelska železnica, bi to ne imelo nikakega vpliva na to, kje naj se zveže železnica iz Tržiča z gorenjsko železnico. Odkar pa je dobila bohinjska železnica svojo določeno črto, je to drugače. Vlada je presenetila državni zbor pred letom dni z železničnim načrtom, ki je preseagal vse nade. Prej se je govorilo samo o železnici čez Ture in o železnici skozi Bohinj od kake točke gorenjske železnice, ki pa tudi ni bila določena, vendar je imela biti ta točka v bližini Lesec. Vlada pa je sedaj, da uduši obstrukcijo, dodala železnico čez Karavanke, dalje, da je ustregla nekoliko tudi onim, ki so bili za Predil, zvezo iz Beljaka, dalje železnico v Zgornji Avstriji, ena na Češkem, eno v Galiciji in del ene na Štajerskem. Cel ta železnični program je tako ugoden, da nima nasprotnika v državni zbornici. Da se vrši posvetovanje predloge v zbornici kljub temu počasno in s težavami, ima to druge vzroke.

Ker se je imela po prejšnjem načrtu železnica skozi Bohinj okoli Lesec odcepiti od gorenjske železnice, so interesi tržiške železnice opustili Kranj in se potezali za zvezo pri Lescah. Celu dežela kranjska je svoj sklep glede prispevka, sprva določenega iz Tržiča v Kranj, izpremenila ter izrekla, da prispevek velja za železnico iz Tržiča, naj se kjerkoli združi z gorenjsko. To celo vprašanje dobi vse drugo lice sedaj, ko se bohinjska železnica odcepi na Jesenicah od gorenjske. Mislim, da ga ni interesenta v Tržiču, ki bi želel ali imel za mogoče, da se železnica iz Tržiča pelje na Jesenice in tam združi z bohinjsko. Ko

bi vendar bili taki interesenti, jim mora vlada reči, da to ni mogoče in je predrago. Železnica na Jesenice bi nikomur ne ustrezala. Fabrikantom, ki hočejo imeti zvezo s Trstom, pot ne bi bila dalja čez Kranj v Ljubljano in po južni železnici, poglavitno pa govore proti temu neprimerno večji troški. Če torej ta varijanta — na Jesenice — odpade, kam naj se spelje železnica iz Tržiča? Ko bi se speljala v Lesce, bi večji podjetniki, ki hočejo imeti zvezo s Trstom, ne dobili krajše zveze, ker bi morali iti iz Lesce na Jesenice. Škodo bi pa imeli vsi manjši interesenti in ob progi živeče prebivalstvo. Ti teže v Kranj in v Ljubljano. Nikdo bi se ne vozil v Lesce ali na Jesenice, da pride po železnici v Kranj ali v Ljubljano, hodil bi peš ali pa se vozil s koli. Tržičani ali drugo v ošteveh prihajajoče prebivalstvo ima v Kranju urade, velike semnje in ga pelje čez Kranj po raznih opravih pot v Ljubljano. Sedaj torej, ko je določena bohinjska proga od Jesenic, prihaja Kranj zopet v ospredje in železnica iz Tržiča ima samo smisel, če se spelje v Kranj. Obžalovati je, da se interesirani krogi v teku leta niso pobrigali ter se z ozirom na nove razmere izrekli o tej zvezi, tako, da dvomimo, da se bode tako popolnoma godna železnica nahajala med lokalnimi železnicami, katere pridejo po zagotovitvi vlade v nekoliko dnevih pred državni zbor. Kar se je dosedaj zamudilo, naj bi se popravilo, da bode vsaj predloga prihodnjega leta imela to progo.

Ta proga je pa tudi sicer velike važnosti za popl-njenje železnične mreže na Kranjskem. Železnica iz Tržiča v Kranj bi najbolj pospeševala, da se gradi tudi železnica iz Loke po poljanski dolini na Idrijo in odtod na Primorsko do bohinjske železnice. To bi morali celo veliki tržiški interesentje upospeševati, ker dobili bi tako v istini krajšo zvezo z Trstom. Ta lokalna železnica bi pa tudi vplivala, da se gradi zveza z Vrhniko ne v Idrijo, ampak na Vipavsko in se tu združi z železnico iz Gorice v Ajdovščino. Odkrito povemo, da ideja ljubljanskega in idrijskega župana zvezati Vrhniko z Idrijo ni srečna, ker, če se izvrši, nima upanja vipavska železnica, da se podaljša, ostala bi zagatna železnica, ker zveza s Postojino ali kam drugam je spojena z velikimi težavami v terenu — ostala bi pa tudi rodna in bogata poljanska dolina brez železnice in na svojo in veliko škodo mesta Loke, za katero je poljanska železnica življensko vprašanje. Vdeleženi krogi naj se požurijo in naj vse potrebno store, da se bode že prihodnji deželni zbor imel programatično pečati z vprašanjem, kako je popolniti železnično mrežo na Kranjskem z ozirom na drugo zvezo s Trstom.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebna vest. Deželni odbor kranjski je imenoval gosp. dr. Avgusta Mayrja, sedaj sekundarnega zdravnika na c. kr. Franc Jožefovi bolnici na Dunaju, okrožnim zdravnikom v Cerkljah.

Občinske volitve za kranjsko občino se bodo vršile prihodnji teden. V četrtek od dveh pop. naprej bo volil III. razred v mestni ubožnici v Pungradu. V petek pop. od 2.—3. ure bo volil II. razred, od 3.—4. ure pa I. volilni razdelek v mestni hiši. Vseh volilcev je krog 540. Ker je c. kr. okr. glavarstvo ugodilo prizivu nasprotne stranke, šteje sedaj prvi razred 58 (mesto 63) in drugi 25 (namesto 20) volilcev. Vsled tega se ni kar nič spremenilo razmerje glasov. Špekulacija nasprotnikov je bila slaba. Z volitvami se bavimo v uvodnem članku, a tu pozivljemo še enkrat gospode volilce-somišljenike, da naj v četrtek in v petek store polnoštevilno svojo dolžnost. Nihče naj se ne izgovarja, da je zmaga itak gotova. Ne glede na to, da bodo nasprotniki zlasti v zadnjih dneh izkušali z lažmi in praznimi obljubami kolikor mogoče begati volilce, mora biti zmaga častna. Žalostno bi bilo za Kranj in trpel bi na tem ugled mesta, če bi se izkazalo, da je napredovala tako smešna in breznačelna stranka kakor so kranjski malkontenti. Veže pa tudi vse dostojne in poštene meščane dolžnost in hvaležnost, da pre-skrbe prav sijajno zadoščenje najuglednejšemu kranjskemu meščanu, gosp. županu in ces. svetniku Karolu Šavniku, katerega so nasprotniki

— bržkone v zahvalo za njegovo neumorno, nesebično in plodonosno sedemindvajsetletno delovanje v prid kranjske občine — brez najmanjšega povoda ter vzroka blatili in napadali v «Slovenskem Listu» na uprav pobalinski način.

Meščanski volilni odbor sklicuje za ponedeljek zvečer ob osmih volilni shod v P. Mayrjevo gostilno. Kakor čujemo, namerava odbor predlagati volilcem za kandidate večinoma vse dosedanje odbornike.

V seji občinskega odbora kranjskega 23. t. m. se je ugodilo po g. profesorju Simonu Rutarju v Ljubljani izraženi želji g. Josipa Szombothyja, c. kr. kustosa dvornih muzej na Dunaju, da se mu prepusti prekopavanje občinskega prostora, kjer bo stala mestna klavnica, vendar pa si občinski odbor pridrži lastinsko pravico do eventualnih izkopin. Nadalje se izvolita zastopnikoma mestne občine pri letošnjem vojaškem naboru gg. Ivan Rakovec in Jos. Krenner; v občinsko zvezo se vzprejme vnovič pet prosilcev in za pomožnega hranilničnega uradnika se imenuje g. Jurij Depoli iz Kranja.

Kranj v nevarnosti. Črni oblaki se zbirajo nad našim dobrim mestom. Gospod Tomaž Pavšar — nekronani kranjski župan — je baje izjavil, da ne bo nič več «delal» za občino, ako ne prodrejo pri občinskih volitvah njegovi kandidati. Gospod Cof bi pa neki v tem slučaju kar otresel prah raz svoje podplate in izselil bi se iz nehvaležnega rojstnega kraja! (Pa menda vendar ne zopet v Ameriko? Op. stavčeva.) Nazadnje nam bo še prečastiti gospod dekan Koblar popihal nazaj v prisilno delavnico! Kaj bo pa potem s konsumom? Le o gospodu Pintarju vemo prav dobro, da bo na vsak način ostal na Primskem.

Glas vernega liberalca. Znamenje ob cesti na pokopališče je lani v jeseni znotraj pogorelo. Tisto je bilo lepo okinčano, toda sedaj je čisto opustošeno, tako da se mimo-idoči zgražajo nad malomarnostjo oskrbnikov tega znamenja. Kaj ko bi dekan Koblar enkrat tudi tja nesel svoj nos? Gotovo bi mu ne škodovalo. Dobro bi bilo, ko bi dekan ukrenil, da bi bila stranska vrata župne cerkve med božjo službo odprta, ker bi se zgodila za slučaj, da bi se primeril kak požar ali potres, velika nesreča, ker bi se ne mogli rešiti ljudje samo skozi velika vrata. Ko bi torej dekan skrbel raje za take stvari, bi bilo bolj pametno.

«Dvoboj» je napovedal našemu uredništvu klobučar Andrej Resman iz Begunj radi notice «Škofovi zavodi» v zadnji številki «Gorenjca». Dotični poziv se doslovno glasi: «Begne 23. aprila 1901. Prosim da očitno preključete besede da se bodo gradili škofovi zavodi s krvavimi kmetskimi žulji. Ako ne preključete Vas pozivljem na Dvoboj z pestjo Spoštov. klobučar And Resman.» — Kaj poreče k temu škof in klerikalci, kateri so zoper dvoboj? V tem slučaju napravil bi pa tudi sam škof izjemo, ker se gre za njegove lastne namene in je lahko ponosen že sedaj na tako vestne in pogumne zagovornike svojih zavodov. — Resman je že prav izurjen v dvoboju s pestjo, posebno po hrbtu nežnega spola, o čemer bi nam dala dobro izpričevalo njegova boljša polovica. — Kljub tej napovedi dvoboja povdarjamo in povemo Resmanu še enkrat, da se bodo škofovi zavodi gradili iz kmetskih žuljev, kar bomo dokazali v kratkem.

Pesmi iz Kranja. Nežnočuteče duše naj izvolijo preskočiti te vrstice, druge cenjene bralce pa prosimo oproščenja, če se bavimo, prisiljeni po «Slovenskem Listu», na tem mestu z delikatno zadevo, katero prežvekujejo kranjski malkontenti s posebno slastjo že leto dni. Vsak si pač najraje privoščiti tisto jed, katera mu najbolj prija. Pred hišico, v kateri se nahajata mestna črepalnica in stanovanje mestnega stražnika, odnosno paznika te n-prave, je stal še lani mal prizidek. Primerna velikost in običajno malo okence je prepričalo vsakega, ki je šel tod mimo po državni cesti, da ta sicer potrebni, a ne ravno lepi prostorček ni stražnikova — vizitna soba. Tudi sosed je prosil za tak «prizidek» ob svoji hiši na svojem prostoru. Zavezal se je, da bo oba prizidka spravil pod eno streho, da bo dal stavbi lično lice, da ne bo napravil vhoda od zunaj, da bo dal betonirati tla in postaviti sodce. Ker iz javnih ozirov in iz sanitarnega stališča ni bilo nikakega zadržka, dalo je županstvo stavbeno do-

voljenje točno po predpisu stavbenega reda, za kar ni bilo kar nič treba občinskega sklepa, kakor trdijo nasprotniki. Ker se je prizidek napravil strogo po predpisu in je prostor povsem moderno uravnan, je onemogočeno vsako onesnaženje ali infiltriranje mestne črepalnice. Vsekako je sedaj zunajnost mnogo čednejša, kakor preje in kdor gre mimo, ne bo vedel, kakošnim namenom je posvečen ta preporni tempelj — dokler ne vtakne notri nosu. Kaj takega bo pa storil le tisti, ki rad brba. In naši malkontenti so — podobni znanemu hrošču — to storili in poleg tega v svoji nerodnosti še prevrnili sodce v čedne predale «Slovenskega Lista». Vsekako je «Dihur» prav primerna kloaka za take odpadke. No, ne delimo ga, prepustimo ga jim celega. Tako! Tudi to smo prestali srečno, sedaj si pa lepo umijmo roke!

Dobrohoten nasvet. Prihodnje dni se bo brzkone potrudil k volilcem, zlasti pa k volilkam tudi g. dekan Koblar in morda tudi kateri od gospodov kapelanov. Og. dekanu smo že čuli, da je hotel po posredovalcih vplivati na volilce. Ne verjamejo sicer, mogoče je pa vendarle, da bo kak duhovnik skušal ujeti kak glasek ali kako pooblastilce s pretvezo, da se gre pri občinskih volitvah «za vero». V tem slučaju nasvetujemo gospodom volilcem, da povedo takim agitatorjem prav odločno kar v obraz, da je tako besedičenje prav grda laž, nevredna katoliškega duhovna, in da se pravi naravnost norčevati se iz vere, ako podpira duhovščina kako stranko, katere generali in kandidati cerkve nikdar od znotraj ne vidijo.

Miklavž in njegovo spremstvo. Prijatelj Korl gotovo ni napačen človek, kadar je prav dobro naspan. V srcu je še vedno liberalec — že iz komoditete. Na zunanje se pa kaže malkontenta, zaradi svaštva voljo. Da bi se mu ne moglo očitati, da prav ničesar ne stori za stranko, napravi semtertja tudi par korakov h kakemu volilcu. To pa najraje v ponedeljkih, ko so volilci lepo na trgu in jih ni treba iskati doma. Tako je tudi oni ponedeljek nagovarjal nekega mesarja in mu prav natančno našteval vse one izmišljene bedarije o novi klavnici — kakor so pač Korla naučili. Ker se je pa mesar — pameten mož — le smejal, je bil menda slednjič tudi Korl zadovoljen s klavnico, le toliko je pripomnil, da bodo mesnice za polovico cenejše, če pride Pavšlarjeva stranka na rotovž, kajti potem bi Tomaž velikodušno podaril vse kamenje za stavbo. Tistega pa ni povedal, če bi morda v tem slučaju ta radodarni Miklavž ne zahteval morebitnih zgodovinskih najdb na občinskem pašniku, kjer bo stala nova klavnica. Tudi ta velikodušna obljuba ni mogla prepričati trmastega volilca in slednjič mu Korl pove, da mu bo poslal na dom — Koblarja. Mesar se pa tudi «bavbava» ni ustrašil in se je lepo zahvalil za tak obisk. Parkeljni so pač le strašilo za razposajene otroke. Korl ni sicer ničesar dosegel, a voljo je imel gotovo prav dobro. Ker gotovo tudi pri drugih volilcih dela na tak uspešen način za prosep in procvitanje preslavne stranke malkontentov, gotovo zasluži častni priimek «dobrega angelja» v Miklavževem spremstvu.

«**Slovenski Narod**» se v četrtkovi številki še enkrat bavi s tolmačenjem občinskega volilnega reda po okrajnem glavarju g. Gstettenhoferju in pristavlja konečno naslednje: «Tako se je sodilo na podlagi zakona nasproti kranjski občini, katera ima vendar pripomočke braniti se. Ker se je ta dekret izdal, ali bi se imel izdati na podlagi občinskega reda, ki je zakon, mogoča je pritožba na upravno sodišče. Pomniti pa je treba, da imajo politične oblasti večkrat odločevati «po prostem mnenju — nach freiem Ermessen.» V vseh takih slučajih pa je pritožba na upravno sodišče izključena. In če pomislimo, da se je zgodilo to na zelenem lesu, da pa ta mož uraduje med ljudstvom, katerega jezika ne razume, da mu pridejo pri uradnih dneh pod roke ljudje, ki se sploh znajo slabo izraziti, da se tu odločuje v več sto slučajih v interesih najubožnejših slojev, največkrat na podlagi prostega mnenja — nas preletava zona, nas je strah . . .

Pritožbe, da naročniki ne dobivajo o pravem času našega lista, se množe. V nekaterih krajih so krive pošte,

ki ne oddajajo o pravem času lista, drugod pa — kakor se nam poroča — so vzrok nekateri pismonosci, ki menda skrivoma bero naš list ali pa ga oddajajo v župnišča, da tam iz njega zvedo, kaj piše. Prosimo, da se nam vsi slučajji naznanijo, koder ne dobivajo lista že v nedeljo, ker iz tiskarne je oddan list vsako soboto še pred 8. uro zvečer.

Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj ima svoje glavno zborovanje 2. maja t. l. ob desetih dopoldne v šolskem poslopju v Šenčurju s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2. O ženskih ročnih delih: gđc. J. Miklavčič. 3. Hospitacija. Metodična obravnava berila «Veverica». Višja skupina. G. J. Rihteršič. 4. Volitev odbora. 5. Volitev delegatov za glavno skupščino «Zaveze». 6. Nasveti. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje šolstva odbor. — Udeleženci, ki se udeležo obeda pri g. Grajzarju, naj to izvolijo zanesljivo naznaniti vsaj do 30. aprila g. J. Rihteršiču v Šenčurju.

Pohvalno pismo od domobranskega ministrstva je dobil g. stražmojster J. Janša za izredno vestno službovanje.

Oporoka. Umrli župnik g. Janez Debeljak iz Preddvora je v svoji oporoki poleg drugega volil tudi 4000 kron za dijaško ustanovo in po 600 K za 2 ustanovi ubožcem v farah Preddvor in Poljane pri Škofji Loki.

Iz Zaloga pri Cerkljah se nam poroča, da je hotel v noči od 23. na 24. t. m. v hlevu na slami prenočiti gospodar po domače «Kovač», kjer je kadil in čakal, da kobilica povrže zrebe. Ker pa le ni bilo videti, da bi se to zgodilo še to noč, je vstal in in šel v postelj. Drugi dan zjutraj pa je ukazal poslom iti k maši, ker je ta dan polpraznik in ni šel nihče prej pogledat v hlev. Ko so se vrnili iz cerkve in šli v hlev, so našli vso živino zadušeno razen zrebička, katerega je to noč izvrgla kobilica, ker se je vnela slama, na kateri je prej ležal gospodar, vrata in okna pa so bila zaprta.

Radovljiška obrtna nadaljevalna šola konča šolsko leto 1900—1901 z razstavo šolarskih izdelkov in učil v prostorih ljudske šole. Razstava se otvori v soboto dne 4. maja ob devetih dopoldne ter bode odprta v soboto in nedeljo, vsaki dan od devetih do dvanajstih dopoldne in od dveh do petih popoldne. Vse prijatelje šole najuljudneje vabi k obilni udeležbi šolski odbor.

Otrok utonil. Dne 11. t. m. je padla triletna posestnikova hčerka Ivana Zupan iz Begunj v potok Begunjsčico in utonila. Janez Peručič je truplo potegnil iz vode.

Koncert v Kamniku. Minulo nedeljo se je vršil v Kamniku v čitalnici drugi koncert pod spretnim vodstvom g. J. Špaleka novo oživljenega «salonskega orkestra» v popolno zadovoljnost navzočega občinstva. Orkester zasluzi v resnici vsestranske podpore.

Na Kranjskem sploh.

Občinske volitve v Ljubljani so se vršile minuli teden. Izvoljeni so bili kandidati narodno-napredne stranke.

Na Štajerskem.

Slovensko kmetско društvo so ustanovili v Šmarju pri Jelšah. Ustanovnega shoda se je udeležilo okoli 1200 kmetov. Kmet Vrečko je ostro bičal postopanje dr. Ploja proti dr. Tavčarju in drugim naprednim slovenskim državnim poslancem. Shod mu je izrekel nezaupnico. Ljudstvo je vpilo: «Uradnik ni za kmetško poslanca, prihodnji naš poslanec mora biti kmet.» — Lansko leto je tudi «Gorenjec» izprožil misel, naj bi se osnovala «Gorenjska kmetška zveza», o kateri upamo, da ne bo zaspala. Sedaj so Gorenjce prehiteli kmetje iz zelene Štajarske. Živeli!

Križem sveta.

Žena z osmimi možmi. V Ameriki živi neka žena, ki je imela zaporedoma osem mož. Poslednji nje mož je skočil v vodo in utonil. Prva dva moža sta umrla naravne smrti. Nadaljni trije možje so se prostovoljno utopili. Ostali trije pa so se sodnijsko ločili. Zadnji mož, ki se je utopil, se je že pred letom dni sodnijsko ločil, se zopet ž njo spoprijaznil, toda ker nikakor ni mogel z njo izhajati, je napravil konec svojemu življenju. Sedaj čaka dična žena devetega moža.

Gospodarske stvari.

Opisuje župan Matija Bobnar.

Sredstvo zoper ovčje grinte. Najboljše sredstvo ozdraviti ovce grint je kopanje ovc v 30 do 40 stopinj topli vodi, kateri se doda na vsakih sto delov en del karbolne kisline. Čez 14 dni naj se kopanje še enkrat ponovi. Karbolna kislina se dobi v vsaki lekarni.

Proti trdovratnim kravam, ki nočejo puščati mleka, se priporoča tale pripomoček: Dajte ji kislega mleka; ko je krava izpraznila posodo, začne jo lizati in kmalu potem bo izpustila iz vimena mleko. To naj se ponavlja dva tedna, potem bo krava popolnoma opustila svojo napako.

Dobro izvrstno zdravilo proti opeklini. Vsaka slovenska gospodinja dobro zapomni! To mazilo se naredi iz sur. masla in rumenjaka od jajec. Na vsako žlico masla se vzame en rumenjaki. To se potem dobro zmeša, in mazilo je narejeno. Če se kdo opeče, namaže se to mazilo na kako prteno cunjico in ta se pritisne na bolni kraj, ko se posuši, namaže se vnovič. Opekline se ozdravijo tako dobro, da ne puste niti sledu na koži. — Neki ženi se je vnela obleka na životu, tako da je bila po celem životu vsa opečena. Zdravnik je pustil namazati s tem zdravilom celo rjuho, ter je zato potreboval eno kilo putra in rumenjake od 20 jajec. Potem so zavili bolnico v to rjuho. Bolečine so kmalu pojenjale in v osmih dneh je bila žena zdrava. — Neka deklica se je opekla na obrazu. S tem mazilom so se ji rane zacelile tako, da niso pustile nobenega sledu na licu.

Cene govejega mesa v minulem mesecu so znašale na Gorenjskem povprečno za kilogram, in sicer v Radovljici, Kranju 1 K, v Kranjskigori in na Bledu K 1.07, na Jesenicah in v Kropi 88 vin., v Kamniku, Mengišu, Krasnji in v Škofji Loki 88 vin., v Trzinu K 1.04.

Listnica uredništva.

Gosp. J. R. v M.: Na Vaše vprašanje, če se je dr. Šušteršič res ustrelil, Vam odgovarjamo, da se baje jako dobro počuti in si prav pridno umiva roke.

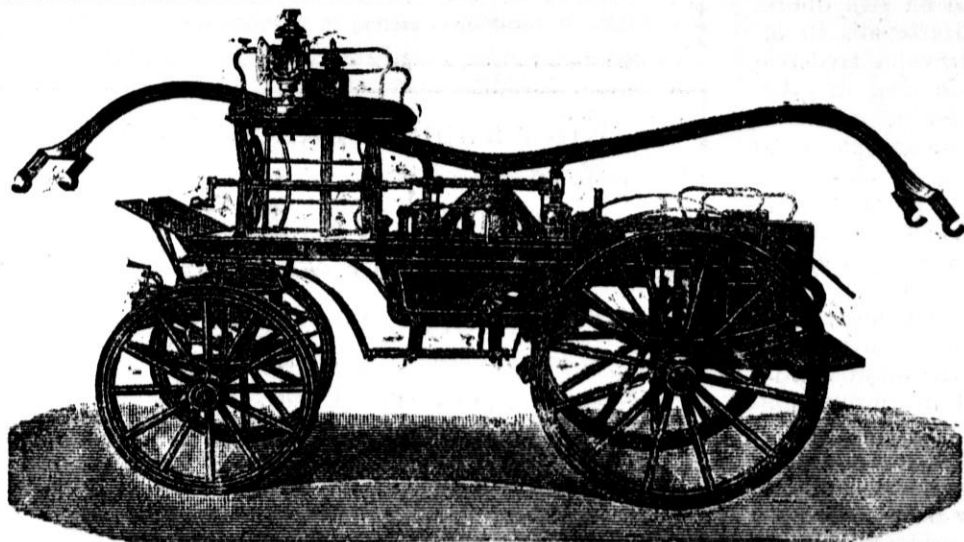
Zahvala.

Podpisana združena odbora ženske in moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda izrekata tem potom najsrčneje zahvalo p. n. sl. občinstvu, ki se je tako mnogobrojno odzvalo vabilu, nadalje slav. čitalniškemu pevskemu zboru in godbenemu klubu, osobito njega vodju g. Franu Wogrollyju in gospici Jurmanovi ter vsem onim činiteljem, ki so pripomogli, da je veselica, prirejena v korist družbi, uspela v vsakem oziru tako sijajno. **Združena odbora.**

Loterijska srečka dne 20. aprila t. l.

Trst: 74 34 28 7 19

Osla z vso opravo in z vozičkom **proda** Peter Mayr v Kranju.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Tedenski sejem v Kranju dne 25. t. m.

Prignalo se je 380 glav goveje živine, 17 telet, 388 prašičev, 7 ovc, — buš, — koz. 50 kg: pšenice K 7.75, prosa K 7.50, ovsa K 6.50, rži K 7.50, ajde K 7.—, ječmena K 7.50, fižola semen. koksa 13.—, ribničana K 12.—, krompirja belega K 1.80, rumenega K 2.—, deteljno seme K 45.—.

Izjava.

Nasprotniki sedanjega občinskega odbora širijo po mestu vest in jo tudi uporabljajo kot agitacijsko sredstvo, da namerava meščanski volilni odbor naju podpisanca postaviti kandidatom pri prihodnjih občinskih volitvah.

Podpisanca izjavlja, da je ta vest popolnoma izmišljena, kajti midva kakor tudi meščanski volilni odbor, kar nama je dobro znano, na to nikoli mislil ni.

V Kranju, dne 25. aprila 1901.

Gašper Eržen Rudolf Kokalj.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike i. t. d. 85—1

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Največja zaloga

H. SUTTNER

urar v Kranju

priporoča svojo izborna zalogo ur, zlatnine, srebrnine in optičnega blaga po najnižjih cenah. — Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosti.

Vabim uljudno vsakogar, da si ogleda mojo v resnici najbogatejšo zalogo. 84—1

Priznana dobro blago.

Cene nižje kakor povsod

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 83—1

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno. Plačila po dogovoru.

Spomenica

dr. Ivana Jana o bistvu in učinku njegovega zavetišča za nevrastenike vrh Homa pri Bledu.

Po mojem govoru o nevrasteniji od dne 26. novembra l. l. v «Narodnem domu» ljubljanskem, katerega vsebino je večinoma prinesel cenjeni «Gorenjec» v letošnjih številkah, jeli so se zglašati vnovič bolniki, in zglasil se je na mojo veliko radost tudi odlični član kranjske zdravniške zbornice z blagohotno kritiko. Ta strokovnjak mi pismeno zatrjuje, da mu moja metoda, če se moje skromno reguliranje življenja sme tako imenovati brez diagnoze in zdravil, najbolj ugaja izmed vseh dosedanjih metod, da mora po tej metodi vsak nevrastenik doseči vsaj izboljšanje svoje neznosne bolezni, če ne popolnega ozdravljenja. To je moška in tolažilna beseda iz poklicanih ust na pravem mestu. Bati se je le, pravi dalje, da bi se bolezen ne vračevala, ker ni vsakemu dano, da miruje, kakor meni kot penzionistu. Sedaj je pa čas, da se poprimem resnega dela, da neham s takimi poskusi korenito in za vselej. Za svoje ozdravljenje sem preiskreno hvaležen, moji načrti so prevelike važnosti zame, za nevrastenike in občni blagor, da bi jih smel tako neprevidno stavljati v nevarnost. Glavne poteze svojega načrta sem že povedal. Tem mojim izvajanjem pritrjuje moj strokovnjak popolnoma in navdušeno, vendar pa le s pogojem, da pričnem sprejemati bolnike v sporazumu s kakim zdravnikom in šele tedaj, ko jim morem nuditi vse zgoraj omenjene udobnosti. Nameraval sem namreč prve došle bolnike nastaniti po bližnjih vaseh: Podhom, Gorje, Zasip in Dobrava, in jih le podnevi napeljevati k hoji po livadah in gozdih, h kopanju in umivanju z mrzlo vodo in slednjič k delu in potenju. Izvedenec se boji, da bi si jaz sam s tako polovičnimi odredbami, osobito z opustitvijo stroge separacije in abstinencije ne pokvaril vsega učinka. Pri mojem početju odločevali bodo prvi uspehi in ti se bodo očitno dosegli le, če uveljavim takoj sprva in obenem vsa sredstva, katerih dobrodejni vpliv sem poskušal sam na sebi. To je meni težje storiti, kakor njemu nasvetovati. Kje naj iščem sredstev! Vsi interesentje naj mi pomagajo iz te zadrege. Moja naloga naj bo le, da tistim narišem kolikor možno natančno in pregledno, kako si mislim svoje podjetje. Da se ognem kakemu predsodku, naj koj začetkom zatrjujem, da bi mi bili ljubši gostje, ki so le krepila in počitka potrebni, kakor gostje na živcih oboleli, drugi bolniki so itak izključeni. S prvimi bi zamogel svoj domoljubni gospodarski program staviti v prvo vrsto in bi s tistimi dosegel veliko več uspeha in z veliko manjšim trudom, kakor z nevrasteniki. Namen moj je in ostane vendarle v prvi vrsti, da pomagam iz hvaležnosti za nepričakovano ozdravljenje tudi drugim, ki so v tistem položaju, kakor sem bil jaz. Priznavam, da so se mi nasetovala vsa ta sredstva od strani zdravnikov, a bil sem tako oslavljen od bolezni, da nisem imel moralne moči, te na sebi dobre nasvete dosledno, pravilno in energično izvrševati. In to edino je zaviralo moje ozdravljenje. Zdravilna sredstva sama na sebi ne ozdravijo, važno je tudi kdo, kdaj in kako jih rabi. Radi tega hočem v svojem bodočem zavetišču prepustiti diagnozo in odreditev posebnih zdravilnih sredstev zdravnikom strokovnjakom, osobito g. dr. Klimeku, okrožnemu zdravniku na Bledu, kateri mi je obljubil svoje sodelovanje. Prevzemal bodem bolnikom le mučne skrbi za strogo separacijo za jed in pijačo, za sveži zrak in mrzlo vodo in slednjič za primerno delo in zabavo. Olajševal jim bodem posebno abstinencijo od alkohola, kave čaja in nikotina, osobito bom izkušal nadomeščevati njihovo opešano voljo in eneržijo v doslednem izvrševanju zdravnikovih navodil. V obče menim, da bodo tudi zdravnikom moja zdravila, kakor krasna narava pa božji mir, sveži zrak in mrzla voda, delo in potenje zadostovala, da tudi ne bodo predpisavali obilo medicin. Krasno naravo hočemo uživati začetkom izključno le na Homu v nalašč zato pri-krojenih kočicah, da bomo mogli v njih privoščiti si naj-skrajnejšega miru, da nam bo ondi lahka abstinencija od vznemirljive družbe, od zapeljivega alkohola in nikotina, kave in čaja.

Se nadaljuje.

Vizitnice in kuverte
po zelo nizkih cenah
priporoča Jv. Pr. Lampret v Kranju.

Stanovanje

z dvema sobama kuhinjo in drvarnico in,

78—2

soba

z opravo se oddasta takoj.

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo «Gorenjca».

Št. 605.

81—1

Razpis službe stražnika.

Pri mestni občini Škofja Loka popolniti je služba mestnega **nadstražnika** oziroma stražnika z letno plačo K 800.— oziroma 480 kron in službeno obleko.

Dosluzeni vojaki imajo prednost.

Prošnje na mestno županstvo do

20. maja 1901,

ter se naj dotičnik v tem času osebno predstavi županu, pri katerem se zvedo natančnejši pogoji.

Mestno županstvo v Škofji Loki

dne 20. aprila 1901.

Gostilna

tik cerkve v Stari Loki se dá v najem. Zraven spada ledenica, kleti, potrebno pohištvo i. t. d.

82—1

Nastop z dnem 1. oktobrom.

Natančnejše se izve pri trgovcu Ivanu Bergantu v Stari Loki.

Gričar & Mejač

Prešernove ulice 9 ☉ Prešernove ulice 9

Največja zaloga zgotovljenih oblek

za gospode, dečke in otroke

konfekcije za dame.

==== Solidno blago po čudovito nizkih cenah. ====

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštne prosto. 62—5

Kdor kupuje sukнено blago

ogleda naj si novo urejeno sukнено skladišče tvrdke

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice šte. 5

kjer se lahko prepriča o cenah brez primere.

Glavno skladišče

Loškega ševijota (sukna)

katere blago je znano dobro in se prodaja po tovarniških cenah. 64—4

Sukneni ostanki

različnih vrst za polovico cene. — Gospodje krojači dobijo na zahtevanje vzorčne knjige.

Uvozna družba španskih vin.

(Spanish Wine Import Company)

MAYER & PROKOP, DUNAJ 20/2

Direktni uvoz

25—10

Prvi vir

priporoča pod garancijo čistosti in pristnosti svoja najfinejša, stara, vležana španska in portugalska vina za bolnike, desertna vina, malago, madejro, šerija, port, «solze Kristusove». — Prodaja v najmanjših množinah, kakor tudi v velikih in malih steklenicah ($\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$) po prvotnih cenah:

JAKOB PERESSINI, trgovina z vinom v Kranju.

Kovačnica

z vsem orodjem, pripravna posebno za kovača, ki zna kovati konje, se da v najem.

63—5

Več se poizve pri **Martinu Peternelu v Mojstrani** (Gorenjsko).

106—52
AVGUST-a ŽABKAR-ja priporoča različnih mrežastih ograj za pašnike, vrtove, okna, vrata i. t. d. kakor tudi vsa druga kjučavničarska dela. — Nizke tovarniške cene. — Točna in solidna postrežba.

Prva električna ljubljanska tovarna mrežastih ograj

Trnasta žična ograja.

Pleteno žično omrežje.

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

v Ljubljani.

73—3

Naznanjam, da se dobe pri meni

71—3 **najboljša kolesa**

iz trvdke Joh. Pucha iz Gradca. — Cene nizke. — Imam tudi stara še popolnoma dobra od 20 do 50 gld.

PAVEL BIZJAK, Kranj.

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen)

1—9

pri **Albinu Rantu**, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K 50 vln.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Nepremocene vozne plahete

v različni velikosti in kakovosti ima po nizki ceni vedno v zalogi

108—48

R. Ranzinger

špediter c. kr. priv. južne železnice, Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.

Dobro znana, že čez 30 let obstoječa stara gostilna

„pri Tišlerju“

Kolodvorske ulice št. 26

gredeč od kolodvora proti mestu na levo, na kar se slavno potujoče občinstvo, da se izogne pomoti, posebno opozarja. Dobra postrežba, vedno sveža okusna jedila, pristna vina, izborna, ob vsakem času sveže pivo. Dalje je v tej staro-znani gostilnici vsikdar na razpolago mnogo sob s snažnimi posteljami, vse po jako nizki ceni.

Zahvaljuje se slavnemu občinstvu za mnogobrojni dosedanji obisk, priporoča se naklonjenosti mestnega in kmetskega občinstva tudi za nadalje

113—50

Leopold Blumauer, posestnik in gostilničar.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog: 2,452.247 kron 49 vinarjev. — Stanje hipoteknih posojil 1,656.559 kron 58 vinarjev.

4—8

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja **G. Piccoli-Ja**

v Ljubljani

dvornega založnika Nj. svetosti papeža

ima v sebi 90 krat več železa

kakor druga po reklami nezaslužno sloveča kina-železnata vina, katera često nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 161b—40

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabeledih oseb, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehavih otrocih.

Dobiva se v steklenicah po pol litra za 1 gld.

Večkrat premizano!

Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschlager, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl. 80-2
čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča pripoznana domača sredstva:

Dunajske želodečne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica 20 h, 6 stekl. 1 K.

Želodečne kapljice, 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatuljah à 40 h, 3 škatlje 1 K.
Tinktura zoper kurja očesa in flašter zoper kurja očesa in trdo kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnaue drgnenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 steklenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

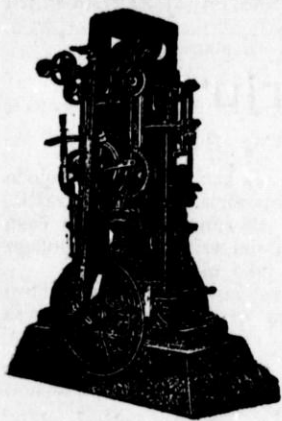
Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri, 1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h.
Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu 6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za drašiče in konje v škatuljah 60 h in odprto pol kile 1 K.

G. Tönnies

Ljubljana 66-4

tovarna za stroje, železo
in kovinolivnica

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameri-
kanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

R. LANG, Ljubljana (Kolizej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, zaloga
pohištva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, nastonjačev, poč-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 54-6

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Adolf Hauptmann

tovarna 53-6

oljnatih barv, firnežev, lakov
in kileja

v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

Ferd. Sekovanič

BLED (Gorenjsko).

79-2

Trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom, z vinom in likerji, delikatesami in prekajenim mesom. — Najboljše praške in kranjska domača plečeta, gorenjsko sirovo maslo. — Zaloga najboljše emajlirane kuhinjske posode, porcelana in stekla. — Norimberška in lesena roba, srajce, ženske in moške nogavice, ovratnike, manšete, čevlje za gospode, dame in otroke. — Kneippove sandale, kopalne čepice in vse potrebščine za hribolazce.

Optični zavod

Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, pod trančo št. 1

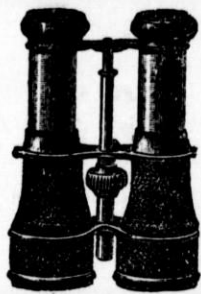

priporoča
svoje veliko

zalogo vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih dalnogledov, kakor tudi
vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vse v to stroko spadajoča popravila
točno in ceno. 67-4

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina
domača tovarna

cikorije,
figove kave,
kanditov,
kandiranega sadja
in konseru

priporoča priznano dobre in cene
svoje izdelke. 68-4

Najceneji in najboljši poljedelski stroji
dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.
Vedno velika zaloga gepeljnov, slamo-
reznice, mlatilnic, čistilnic, jekle-
nih plugov in sploh vse potrebščine za
poljedelstvo. 69-4

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo,
traverze, železniške šine, kuhinjska oprava,
razno orodje za rokodelce i. t. d.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejeman za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrta leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.